

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ' בחשוון תש"ף
18 בנובמבר 2019
349/2019

לקט נתונים לרגל יום הילד הבין-לאומי 2019 Selected Data for the International Child Day 2019

- **בסוף 2018 חיו בישראל 2.960 מיליון ילדים** (בני 0-17) שהם 33.0% מאוכלוסיית המדינה. מתוכם כ-2.131 מיליון ילדים יהודים (72.0%), 731 אלף ילדים ערבים (24.7%) ועוד כ-98 אלף ילדים (3.3%) שסווגו כאחרים (בלתי מסווגים לפי דת במרשם האוכלוסין ונוצרים לא ערבים).
- **בירושלים חלקם היחסי של הילדים באוכלוסייה כ-39%; בחיפה ובתל אביב-יפו הילדים הם כחמישית מאוכלוסיית העיר (23% ו-21%, בהתאמה).**
- **מספר הילדים עד גיל 17 למשק בית** (במשקי בית שבהם יש ילדים בגילים אלו) היה 2.43 בממוצע ברמה הארצית. בערים הגדולות (המונות יותר מ-100,000 תושבים), מספר הילדים הממוצע הגבוה ביותר היה בבית שמש - 3.67, בבני ברק - 3.50 ובירושלים - 2.99. בתל אביב-יפו נמצא הממוצע הנמוך ביותר של ילדים עד גיל 17 למשק בית - 1.87.
- **בשנת 2018 נולדו 184,370 ילדים. שיעור הפרייון הכולל¹ של הנשים בישראל נאמד ב-3.09 ילדים בממוצע לאישה.**
- **במהלך 2017 נישאו בישראל 621 נערות עד גיל 17. כ-95% מהנערות שנישאו היו מוסלמיות.**
- **בשנת 2018 חלה ירידה של כ-30% במספר הנערות עד גיל 17 שילדו, והוא הגיע ל-234 נערות, מתוכן: 191 מוסלמיות ו-36 יהודיות. לכ-6% מהנערות לא הייתה זו הלידה הראשונה.**
- **ב-18% מהמשפחות שבהן ילדים עד גיל 17, מתגוררים ילדים יחידים (ללא אחים בכל גיל שגרים בבית), ב-19% מהמשפחות היהודיות לעומת 11% מהמשפחות הערביות. אחוז זה גבוה במיוחד בקרב משפחות של עולי בריה"מ (לשעבר) - 30%.**
- **כ-88% מהמשפחות שבהן ילדים עד גיל 17 הן משפחות של זוגות עם ילדים. וכ-12% הן משפחות חד-הוריות. רוב הילדים שגרו במשפחה חד-הורית, גרו עם אימם (87%).**
- **47,608 ילדים מתגוררים במוסדות לינה, כ-80% מהם בנים. כשני שלישים נמצאים במוסדות דתיים או חרדיים.**
- **בשנת 2018 6.9% מכלל הילדים עד גיל 17 (כ-191 אלף ילדים) חיו במשקי בית ללא מועסקים - 5.0% באוכלוסייה היהודית ו-12.9% באוכלוסייה הערבית.**

¹ שיעור פרייון כולל בתקופה מסוימת הוא מספר הילדים הממוצע שאישה צפויה ללדת במהלך חייה, בהנחה שבמשך תקופת הפרייון שלה (גילים 15-49) יתקיימו התנאים הבאים:
א. סיכוייה ללדת בכל גיל יהיו בהתאם לשיעורי הפרייון הסגוליים לפי גיל שהיו קיימים באותה תקופה.
ב. האישה תחיה עד סוף תקופת הפרייון שלה.

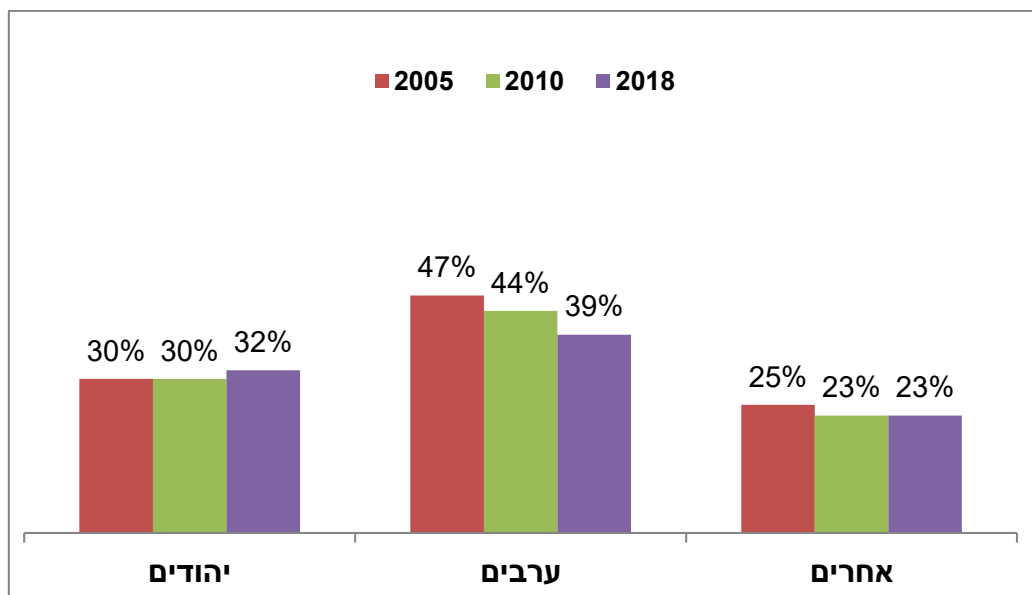
- בשנת תשע"ט (2018/19) למדו 2,106 בני נוער (בגילי 12-17, כולל) **לתואר ראשון** במוסדות להשכלה גבוהה בישראל.
- בשנים האחרונות, מספר הקטינים **שעמדו לדין במשפטים פליליים**, הצטמצם באופן ניכר - מ-5,279 קטינים שקיבלו פסק דין ב-2005, ל-797,2 קטינים שקיבלו פסק דין ב-2017 (ירידה של 47.0%).
- לפי דיווחי המשטרה (תיקי ת"ד,¹ כולל תאונות שאירעו ביהודה והשומרון), בשנת 2018 **נפגעו בתאונות דרכים עם נפגעים** 2,652 ילדים בגיל 0-14 (11.5%).² במספר הילדים שנפגעו חלה ירידה של כ-11.3% לעומת שנת 2017 (אז נפגעו 2,999 ילדים, שהיו 12% מהנפגעים).

חלקם של הילדים (בני 0-17) באוכלוסייה

בסוף 2018 חיו בישראל 2.960 מיליון ילדים (בני 0-17). מתוכם כ-131.2 מיליון ילדים יהודים (72.0%), 731 אלף ילדים ערבים (24.7%) ועוד כ-98 אלף ילדים (3.3%) שסווגו כאחרים (בלתי מסווגים לפי דת במרשם האוכלוסין ונוצרים לא ערבים).

כ-33% מאוכלוסיית ישראל היו ילדים עד גיל 17. כ-32% מהאוכלוסייה היהודית, כ-39% מהאוכלוסייה הערבית וכ-23% מאוכלוסיית האחרים היו ילדים. אחוז הילדים בקרב האוכלוסייה הערבית נמצא במגמת ירידה משנות ה-2000. ב-2005 כ-47% מהאוכלוסייה הערבית היו ילדים, ב-2010 - כ-44% ובשנת 2018 - כ-39%. הירידה באחוז הילדים הערבים נובעת בעיקר מירידה ברמות הפרייון - מרמה של כ-4 ילדים בממוצע לאישה בתחילת שנות ה-2000 ל-3.5 בשנת 2010 ול-04.3 בשנת 2018.

תרשים 1 - אחוז הילדים לפי קבוצת אוכלוסייה (באותה קבוצה), בשנים נבחרות

² בכל מקום שכתוב ילדים בפרק זה, הכוונה לילדים בני 0-14.

מכלל משקי הבית³ בישראל, היו כ-1.15 מיליון משקי בית עם ילדים בני 0-17 (ובהם כ-2.8 מיליון ילדים⁴). משקי בית אלו היו כ-44% מסך משקי הבית בישראל. במשקי הבית היהודיים היו כ-41% משקי בית עם ילדים (כ-867 אלף), לעומת 64% במשקי הבית הערביים (כ-250 אלף).

ילדים, לפי יישוב, מחוז וצורת יישוב

יותר ממחצית מהילדים בישראל חיים במרכז הארץ: 689.8 אלף ילדים מתגוררים במחוז המרכז, 382.6 אלף במחוז תל אביב ו-455.9 אלף - במחוז ירושלים. במחוז הצפון מתגוררים 471.0 אלף ילדים, במחוז חיפה מתגוררים 296.0 אלף ילדים, ובמחוז הדרום - 459.3 אלף. באזור יהודה והשומרון מתגוררים 205.2 אלף ילדים.

לוח א - הילדים במחוזות, 2018

מחוז	מספר ילדים (באלפים)	אחוז הילדים באוכלוסיית המחוז
אזור יהודה והשומרון	205.2	48.0%
ירושלים	455.9	40.2%
הדרום	459.3	35.3%
הצפון	471.0	32.5%
המרכז	689.8	31.4%
חיפה	296.0	28.7%
תל אביב	382.6	26.8%

ביישובים עירוניים אחוז הילדים (32.6%) נמוך יותר מזה שביישובים כפריים (37.2%). מודיעין עילית הוא היישוב העירוני עם אחוז הילדים הגבוה ביותר (63.9%), ואילו קריית ים - עם האחוז הנמוך ביותר (21.0%). מחנה יתיר הוא היישוב הכפרי עם האחוז הילדים הגבוה ביותר (69.7%), ואילו היישוב אחווה - עם האחוז הנמוך ביותר (2.5%).

³ משק בית מוגדר כאדם אחד או כקבוצת אנשים הגרים יחד בדירה אחת באופן קבוע ברוב ימות השבוע ויש להם תקציב הוצאות משותף למזון. משק בית יכול לכלול אנשים שאינם קרובי משפחה. מקור הנתונים: סקרי כוח אדם 2018.

⁴ הנתונים אינם כוללים ילדים במשקי בית בקיבוצים, במוסדות, במעונות סטודנטים ומחוץ ליישובים (בדווים בדרום). בשל כך, מספרם שונה מסך כל הילדים באוכלוסייה.

לוח ב - יישובים עירוניים וכפריים עם אחוז גבוה ואחוז נמוך של ילדים בני 0-17*, 2018

עשרת היישובים הכפריים עם האחוז הגבוה ביותר של ילדים בני 0-17		עשרת היישובים העירוניים עם האחוז הגבוה ביותר של ילדים בני 0-17	
שם יישוב	אחוז הילדים	שם יישוב	אחוז הילדים
מחנה יתיר	69.7	מודיעין עילית	63.9
שבי דרום	69.0	ביתר עילית	60.6
עמיחי	68.4	מבוא חורון	60.5
פני חבר	67.5	עלי זהב	59.4
נטור	65.6	רבבה	59.3
שלומית	65.1	טלמון	58.8
רתמים	64.9	אלעד	57.8
מצפה אילן	64.8	חורה	56.0
כפר פינס	64.7	ברכה	55.6
בני נצרים	64.4	כוכב יעקב	54.8
עשרת היישובים הכפריים עם האחוז הנמוך ביותר של ילדים בני 0-17		עשרת היישובים העירוניים עם האחוז הנמוך ביותר של ילדים בני 0-17	
שם יישוב	אחוז הילדים	שם יישוב	אחוז הילדים
סופה	17.9	נצרת עילית	23.9
גשר	17.9	אריאל	23.7
בני דרור	17.6	בני ע"ש	23.3
כורזים	17.5	חיפה	23.3
לפידות	16.9	קריית מוצקין	23.2
האון	16.6	נשר	22.7
שורש	15.3	רמת גן	22.4
נווה זוהר	12.4	תל אביב-יפו	21.1
עמוקה	11.8	בת ים	21.0
אחוזה	2.5	קריית ים	21.0

*יישובים עירוניים המונים יותר מ-2,000 תושבים. לא כולל יישובים מוסדיים; יישוב מוסדי הוא מוסד עם תכונות של יישוב, שאינו כלול בתחום המוניציפלי של יישוב אחר.

בערים הגדולות (המונות יותר מ-100,000 תושבים) אחוז הילדים הגבוה ביותר הוא בבית שמש (51.8%), ואחריה בבני ברק (48.0%) ובירושלים (39.4%). בשאר הערים הגדולות אחוז הילדים נמוך מהרמה הארצית (33%). אחוז הילדים הנמוך ביותר בערים הגדולות הוא בתל אביב-יפו (21.1%) ובבת ים (21.0%).

בהתאם לכך נמצא גם כי המספר הממוצע של ילדים עד גיל 17 למשק בית הגבוה ביותר היה בבית שמש (3.67) ואחריה בבני ברק (3.50) ובירושלים (2.99). בערים תל אביב-יפו ובת ים, נמצא המספר הממוצע הנמוך ביותר של ילדים עד גיל 17 למשק בית (1.87 ו-91.1 בהתאמה).

**לוח ג - אחוז הילדים וממוצע ילדים למשק בית, בערים הגדולות
(המונות יותר מ-100,000 תושבים), 2018**

ממוצע ילדים עד גיל 17 למשק בית	אחוז הילדים	עיר
3.67	51.8	בית שמש
3.50	48.0	בני ברק
2.99	39.4	ירושלים
2.14	31.1	רחובות
2.36	31.1	אשדוד
2.18	29.9	פתח תקווה
2.11	27.9	אשקלון
2.17	27.8	נתניה
2.02	27.7	כפר סבא
2.13	26.8	באר שבע
1.98	26.2	חולון
1.92	24.3	ראשון לציון
2.04	23.3	חיפה
1.94	22.4	רמת גן
1.87	21.1	תל אביב-יפו
1.91	21.0	בת ים

ילדים עד גיל 17 במשפחות⁵

כ-7% מהילדים גרו כילדים יחידים במשפחה (ללא אחים בכל גיל שגרים בבית). כ-8% מהילדים היהודים גרו כילדים יחידים במשפחה, לעומת 4% מהילדים הערבים. אחוז זה היה גבוה במיוחד בקרב עולי בריה"מ (לשעבר) - 17%.

ב-18% מהמשפחות שבהן ילדים עד גיל 17, מתגוררים ילדים יחידים (ללא אחים בכל גיל, שגרים בבית). ב-19% מהמשפחות היהודיות לעומת 11% מהמשפחות הערביות. אחוז זה גבוה במיוחד בקרב משפחות של עולי בריה"מ (לשעבר) - 30%.

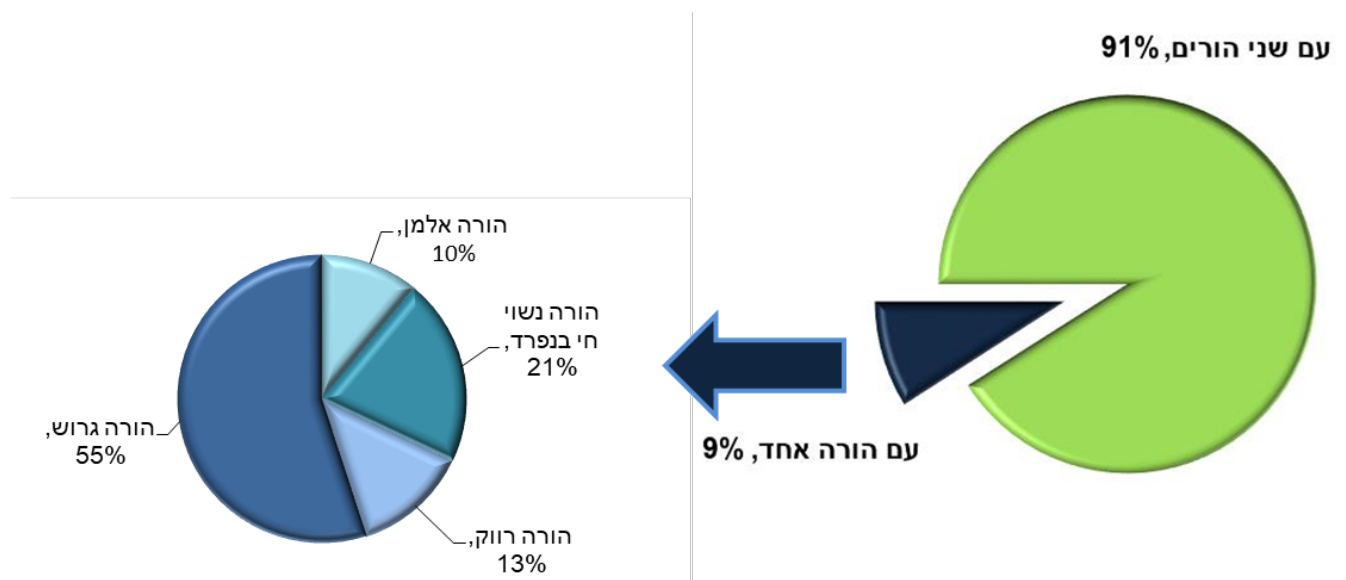
⁵ משפחה מוגדרת כשני אנשים או יותר במשק בית אחד הקשורים ביניהם כבעל ואישה, כהורה וילד, כזוג ללא נישואין, כסב ו/או סבתא ונכד (ללא הוריו), או כאחים (ללא בני זוג וללא ילדים משלהם). מקור הנתונים: סקרי כוח אדם, 2018.

ילדים הגרים עם זוג הורים או עם הורה יחיד

כ-88% מהמשפחות שבהן ילדים עד גיל 17 הן משפחות של זוגות עם ילדים. וכ-12% מהמשפחות הן משפחות חד-הוריות.

מרבית הילדים בישראל גרו עם שני ההורים (כ-91% מהילדים). כ-240 אלף ילדים, שהם כ-9% מהילדים, גרו עם הורה אחד בלבד. רוב הילדים שגרו במשפחה חד-הורית גרו עם אימם (87%).

תרשים 2 - ילדים במשפחות, לפי סוג משפחה וילדים במשפחות חד-הוריות, לפי מצב משפחתי של ההורה, 2018

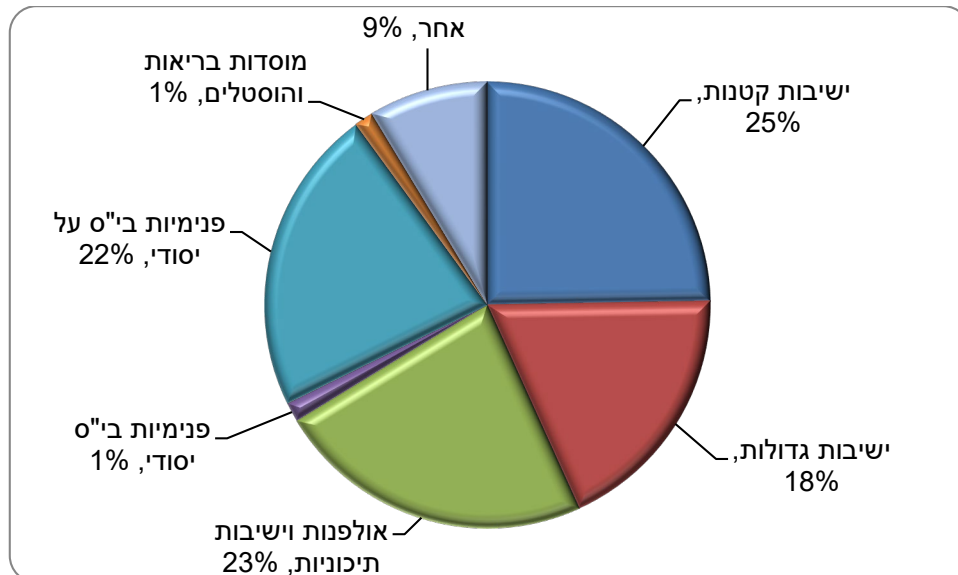
בקרב הילדים היהודים במשפחות חד-הוריות, כ-61% גרו עם הורה גרוש, 17% - עם הורה יחיד נשוי החי בנפרד מבן/בת הזוג, 16% - עם הורה רווק וכ-6% נוספים גרו עם הורה אלמן. בקרב הילדים הערבים במשפחות החד-הוריות, 36% גרו עם הורה גרוש, כ-34% גרו עם הורה נשוי החי בנפרד מבן/בת הזוג ו-28% עם הורה אלמן.

ילדים השוהים במוסדות לינה

בשנת 2018 מספר הילדים ששהו במוסדות לינה היה 47,608. כ-80% מהילדים דיירי המוסדות הם בנים ו-20% בנות.

כ-66% מהם נמצאים במוסדות חרדיים או חינוכיים-דתיים כגון אולפנות ושיבות תיכוניות.

תרשים 3 - ילדים השוהים במוסדות לינה לפי סוג מוסד, 2018

רוב הילדים (73%) היו בגילי 15-17, 24% בגילי 12-14 ו-3% בגילי 0-11.

נישואין ולידות בקרב נערות עד גיל 17

במהלך שנת 2017 נישאו בישראל 621 נערות עד גיל 17⁶, כ-1.2% מכלל הנשים שנישאו בשנה זו. כ-95% מהנערות שנישאו היו מוסלמיות. 89% מהנערות המוסלמיות שנישאו בשנה זו היו ממחוז ירושלים.

בשנת 2018 חלה ירידה של כ-30% במספר הנערות עד גיל 17 שילדו, והוא הגיע ל-234 נערות, מתוכן: 191 מוסלמיות ו-36 יהודיות. לכ-6% מהנערות לא הייתה זו הלידה הראשונה.

⁶ בסוף שנת 2013 עלה גיל הנישואין החוקי בישראל מ-17 שנים ל-18 שנים. 6% מהנישואות המוזכרות כאן נישאו למעשה בשנים 2014-2016 ודיווחו על כך באיחור למרשם האוכלוסין.

מצב התעסוקה במשקי בית עם ילדים

בשנת 2018 6.9% מכלל הילדים עד גיל 17 (כ-191 אלף ילדים) חיו במשקי בית ללא מועסקים - 5.0% באוכלוסייה היהודית ו-12.9% באוכלוסייה הערבית.

לוח ד - ילדים במשקי בית לפי מספר המועסקים במשק הבית, 2018

ערבים	יהודים	סה"כ	משק בית
677.3	2,059.1	2,785.2	סה"כ (אלפים)
100.0	100.0	100.0	סה"כ באחוזים
87.1	95.0	93.1	משקי בית עם מועסקים
49.7	73.6	68.0	מזה: עם +2 מועסקים
12.9	5.0	6.9	משקי בית ללא מועסקים

עבודה ולימודים בקרב בני 15-17

מתוך כ-222 אלף נערים בני 15-17 - 85.6% למדו ולא עבדו, 6.3% למדו ועבדו, 1.8% עבדו ולא למדו ואילו 6.3% לא למדו ולא עבדו.

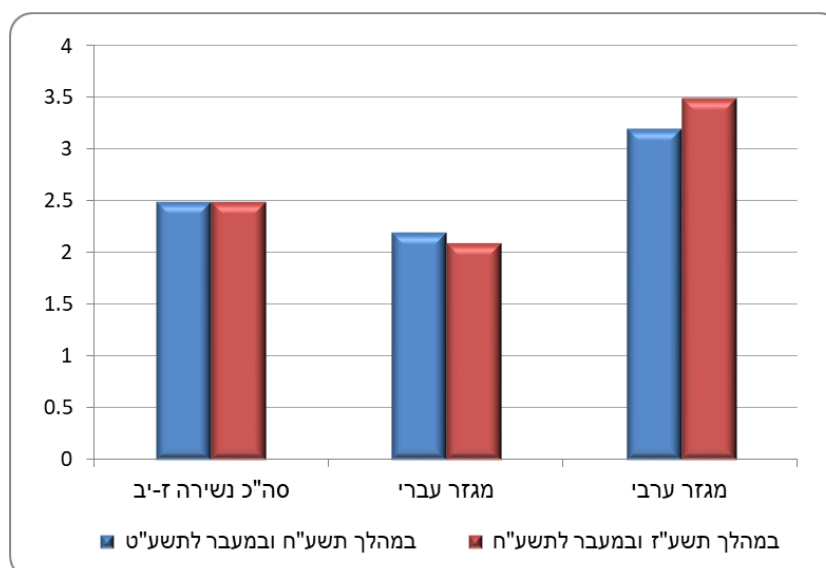
מתוך כ-211 אלף נערות בנות 15-17 - 81.3% למדו ולא עבדו, 8.7% למדו ועבדו, 1.2% עבדו ולא למדו ואילו 4.2% לא למדו ולא עבדו.

בקרב היהודים בגילים 15-17 (298 אלף), 3.7% לא למדו ולא עבדו - 5.0% מהנערים ו-2.4% מהנערות. בקרב הערבים בגילים אלו (כ-127 אלף), 8.9% לא למדו ולא עבדו - 9.4% מהנערים ו-8.4% מהנערות.

נשירת תלמידים⁷

בשנת הלימודים תשע"ח ובמעבר לתשע"ט עמד אחוז נשירת התלמידים בכיתות ז-יב על 2.5%. אחוז נשירת התלמידים בכיתות ז-יב במגזר הערבי (3.2%) גבוה יותר מהאחוז במגזר העברי (2.2%). ניכר פער משמעותי בין בנים לבנות. אחוז הנשירה בקרב בנות בכיתות ז-יב עמד על 1.3%, לעומת 3.6% בקרב בנים.

תרשים 4 - אחוז נשירת תלמידים מכיתות ז-יב לפי שנת לימוד ומגזר בית הספר

השכלה גבוהה ומדע - בני נוער הלומדים לתואר ראשון במוסדות להשכלה גבוהה

סוג מוסד לימודים

בשנת תשע"ט (2018/19) למדו 2,106 בני נוער (בגילי 12-17, כולל) לתואר ראשון במוסדות להשכלה גבוהה בישראל, מתוכם: 1,295 סטודנטים באוניברסיטה הפתוחה (61.5%), 358 סטודנטים בשאר האוניברסיטאות, ו-453 סטודנטים במכללות האקדמיות (מהם 148 במכללות המתקצבות ו-305 במכללות הלא מתקצבות). הלמידה באוניברסיטה הפתוחה בקרב בני הנוער הייתה משמעותית נפוצה יותר מאשר בקרב כלל הסטודנטים (בכל הגילים) לתואר ראשון (61.5% לעומת 21.3%, בהתאמה). עם השנים ירד חלקם היחסי של הלומדים באוניברסיטה הפתוחה מ-71.7% בתשס"ט (2008/09).

⁷ **תלמיד נושר** - תלמיד נחשב לנושר אם עזב את הלימודים במהלך שנת הלימודים תשע"ח או במעבר לשנת הלימודים תשע"ט. לא הוגדרו כנושרים: תלמידים שעזבו את הלימודים במהלך שנת הלימודים תשע"ח אך חזרו בתשע"ט, תלמידים שעזבו לימודים ושהו בחו"ל לפחות 100 ימים ברצף וכן תלמידים שעברו מבית ספר אחד לאחר.

מקור הנתונים הוא קובץ התלמידים של משרד החינוך. הקובץ כולל את תלמידי החינוך היסודי, חטיבת הביניים והחטיבה העליונה; במוסדות חינוך המוגדרים רשמיים - חינוך ממלכתי וחינוך ממלכתי דתי, ובמוסדות לימוד המוגדרים מוכרים שאינם רשמיים - הכוללים בעיקר חינוך חרדי.

שאר בני הנוער למדו באוניברסיטת בר-אילן (11.4%), במכללה האקדמית נתניה (10.8%), במרכז האקדמי לב (6.3%), באוניברסיטת חיפה (4.2%), במסלול האקדמי - המכללה למנהל - (2.8%) וביתר המוסדות (3.0%).

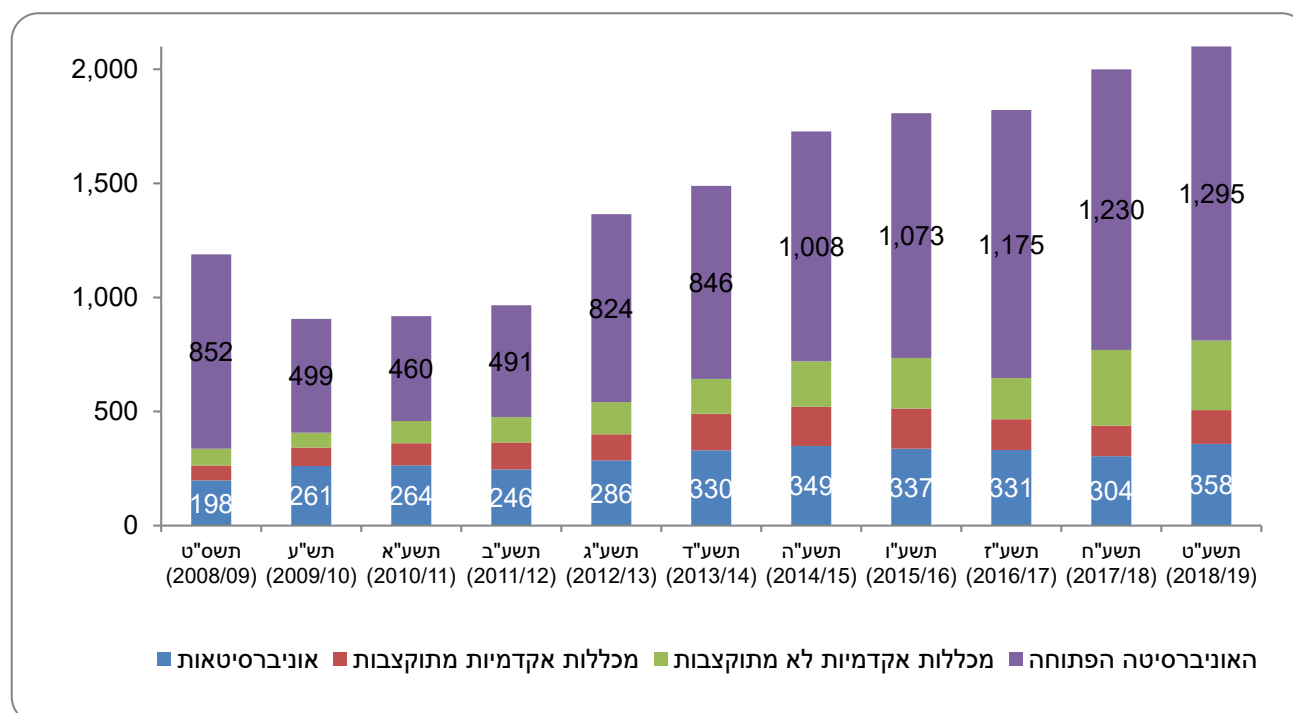
לוח ה - בני נוער הלומדים לתואר ראשון, לפי מוסד לימודים וגיל, תשע"ט (2018/19), מספרים מוחלטים

גיל / סוג מוסד	סך הכל	אוניברסיטאות	מכללות אקדמיות מתוקצבות	מכללות אקדמיות לא מתוקצבות	האוניברסיטה הפתוחה
סך הכל	2,106	358	148	305	1,295
14 ומטה	390	5	-	133	252
15	526	24	-	58	444
16	649	185	71	52	341
17	541	144	77	62	258

- = חוסר מקרים.

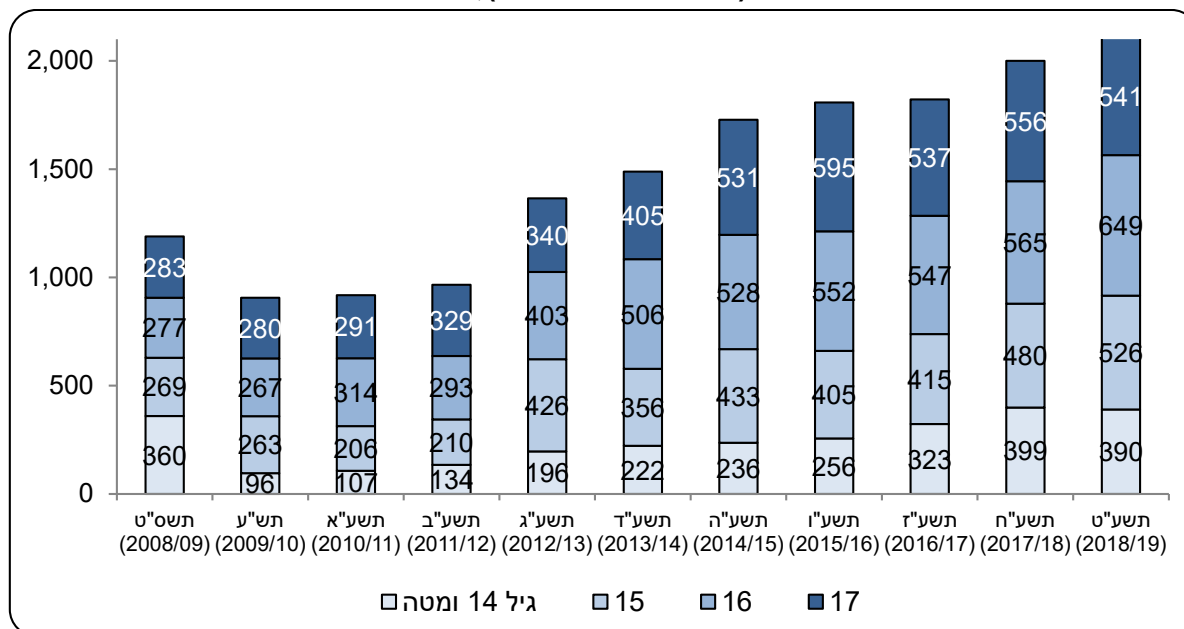
בהשוואה לשנה הקודמת - תשע"ח (2017/18), גדל מספר בני הנוער שלמדו לתואר ראשון ב-5.3% (106 בני נוער), בעיקר בשל עלייה של 5.3% במספר בני הנוער שלמדו במכללות האקדמיות הלא מתוקצבות (מ-1,230 ל-1,295, ראו תרשים 3).

תרשים 5 - בני נוער הלומדים לתואר ראשון, לפי סוג מוסד, תשס"ט-תשע"ט (2008/9-2018/19), מספרים מוחלטים

במהלך השנים תשס"ט-תשע"ט (2018/19-2008/09) הוכפל מספר בני הנוער הלומדים בגילי 15, 16 ו-17, ובקרב גילי 14 ומטה עלה מספר הלומדים ב-10%.

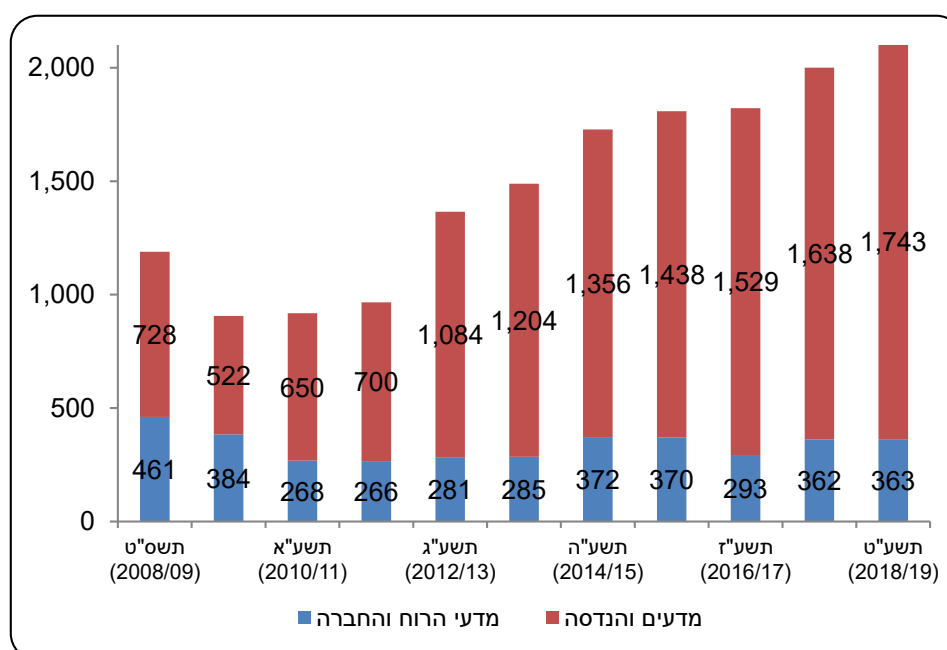
תרשים 6 - בני הנוער הלומדים לתואר ראשון, לפי גיל, תשס"ט-תשע"ט (2018/19-2008/09), מספרים מוחלטים

תחומי לימוד ומקצועות לימוד

רוב בני הנוער (82.8%) למדו בתשע"ט מקצוע בתחום המדעים וההנדסה (לעומת 61.2% בשנת תשס"ט - 2008/09), ומיעוטם למדו מקצוע בתחום מדעי הרוח והחברה. לעומת זאת, רק 41.0% מכלל הסטודנטים לתואר ראשון (בכל הגילים) למדו מקצוע בתחום המדעים וההנדסה.

תרשים 7 - בני נוער הלומדים לתואר ראשון לפי תחום לימוד, תשס"ט-תשע"ט (2018/19-2008/09), מספרים מוחלטים

מבין 811 בני הנוער שלמדו בתשע"ט באוניברסיטאות ובמכללות האקדמיות, 766 למדו מקצוע אחד (מסלול חד-חוגי) ו-45 למדו שני מקצועות (מסלול דו-חוגי). רוב בני הנוער למדו מדעי המחשב (536 סטודנטים), אך 123 למדו מתמטיקה ו-46 למדו פיזיקה.

המקצועות הנלמדים בקרב בני הנוער שלמדו באוניברסיטה הפתוחה⁸ היו: מדעים (627 סטודנטים), מדעי החברה (191), מדעי המחשב (157), מתמטיקה (144), לימודים כלליים במדעי הרוח (105) וביוגיה (71).

מין

695 נערות למדו לתואר ראשון במוסדות להשכלה גבוהה והן היו כשליש (33.0%) מתוך כלל בני הנוער שלמדו בהשכלה הגבוהה. אחוז זה נמוך משמעותית משיעור הנשים בקרב כלל הסטודנטים (בכל הגילים) לתואר ראשון (55.8%). אחוז הנערות הלומדות באוניברסיטאות מתוך כלל הנערות להשכלה גבוהה היה נמוך מהאחוז המקביל בקרב הנערים (12.1% הנשים לעומת 19.4%, בהתאמה). הקבוצה הגדולה ביותר מהנערות למדה באוניברסיטה הפתוחה (71.2%; 495 סטודנטיות).

קבוצת אוכלוסייה

בשנת תשע"ח (2017/18) 154 בני נוער ערבים למדו במוסדות להשכלה גבוהה, ובשנת תשע"ט ירד מספרם ל-123, 5.8% מתוך כלל בני הנוער שלמדו בהשכלה הגבוהה. אחוז זה היה נמוך משמעותית לעומת אחוז הערבים (16.8%) בקרב כלל הסטודנטים לתואר ראשון (בכל הגילים). הקבוצה הגדולה ביותר של הסטודנטים בני הנוער הערבים (79.7%) למדה במכללות האקדמיות הלא מתוקצבות (98 סטודנטים). כשליש (32.1%) מבני הנוער שלמדו בתשע"ט במכללות האקדמיות הלא מתוקצבות היו ערבים.

אשכול חברתי-כלכלי⁹

בשנת תשע"ט (2018/19), 40.4% מבני הנוער הלומדים לתואר ראשון היו מיישובים שבאשכולות חברתיים-כלכליים גבוהים (אשכולות 8-10). אחוז זה היה גבוה מהאחוז של כלל הסטודנטים לתואר ראשון (בכל הגילים) שגרו ביישובים שבאשכולות אלו (26.7%). 14.8% מבני הנוער הסטודנטים לתואר ראשון היו מיישובים שבאשכולות נמוכים (אשכולות 1-3). אחוז זה היה נמוך מהאחוז של כלל הסטודנטים לתואר ראשון (בכל הגילים) שגרו ביישובים שבאשכולות אלו (22.6%).

⁸ באוניברסיטה הפתוחה הכוונה היא למקצוע שאליה השתייכו עיקר הקורסים שלמדו הסטודנטים.

⁹ מדד חברתי-כלכלי: מדד משולב לקביעת הרמה החברתית-כלכלית של רשויות מקומיות. ערכי המדד סווגו לסולם של 1 עד 10. 1 מייצג את אשכול המגורים הנמוך ביותר, ו-10 מייצג את אשכול המגורים הגבוה ביותר. אשכולות המגורים קובצו לשלוש רמות: 1-3 ("נמוכה"), 4-7 ("בינונית"), 8-10 ("גבוהה"). [לפרטים בנושא המדד חברתי כלכלי 2013](#)

רשומים בני 17-0 במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים¹⁰

בשנת 2018, כ-14% (כ-400 אלף) מכלל הילדים בני 17-0 היו רשומים במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים. שיעור הרשומים בני 17-0 עמד על כ-135 ל-1,000 נפש.

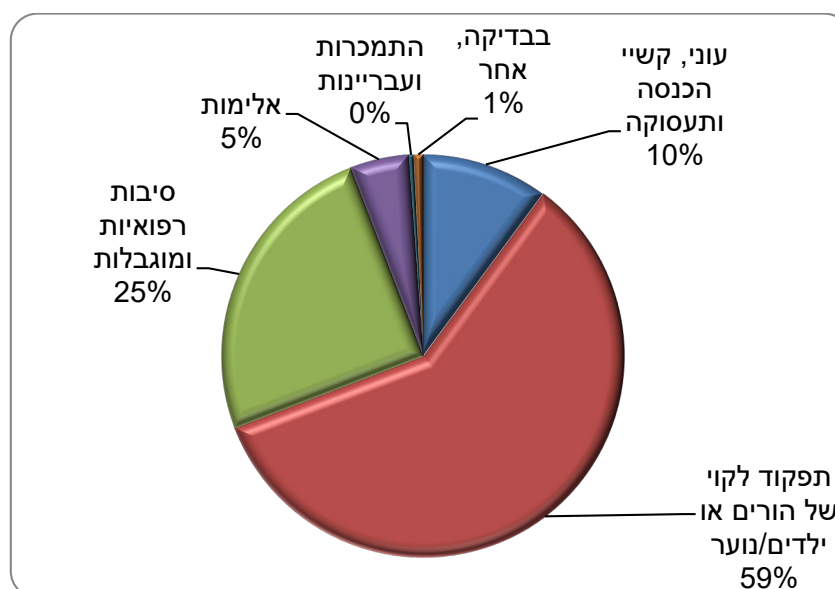
בני 17-0 היו כשליש 33% מתוך סך כל הרשומים במחלקות לשירותים חברתיים בכל הגילים.

נמצאו פערים גדולים בשיעורים לפי קבוצת אוכלוסייה: 191 ילדים מתוך 1,000 ילדים ערבים רשומים במחלקות לשירותים חברתיים לעומת 114 מתוך 1,000 בקרב היהודים והאחרים.

לכ-44% מהילדים הרשומים הוגדרה נזקקות.¹¹ יתר הילדים רשומים עקב השתייכותם למשפחה שבה לפחות אדם אחד מוגדר כבעל נזקקות.

בקרב ילדים בעלי נזקקות מוגדרת (תרשים 1), הנזקקות השכיחה ביותר (כ-59%) הייתה "תפקוד לקוי של הורים או ילדים/נוער". נזקקות זו כוללת: ניהול לקוי של משק הבית, בעיות בתפקוד האם/אב, בעיות אישות, יתמות, שכול במשפחה, ילד נטוש, חינוך ובעיות התנהגות, בעיות ביחסים בין הורים לילדים, בעיות ביחסים בין הילדים, נערה במצוקה, ניצול כלכלי, הזנחה, דרות רחוב ועוד. קבוצת הנזקקות השנייה בגודלה, כ-20%, היא "סיבות רפואיות ומוגבלות" הכוללת: בעיות הנובעות ממחלות אקוטיות/כרוניות, נכות, פיגור שכלי, מחלות נפש מאובחנות, הפרעות התנהגות, אוטיזם ומצוקה רגשית. קבוצת הנזקקות השלישית בגודלה, כ-10%, היא "עוני, קשיי הכנסה ותעסוקה".

תרשים 8 - ילדים בני 17-0 בעלי נזקקות מוגדרת, לפי סוג נזקקות, 2018

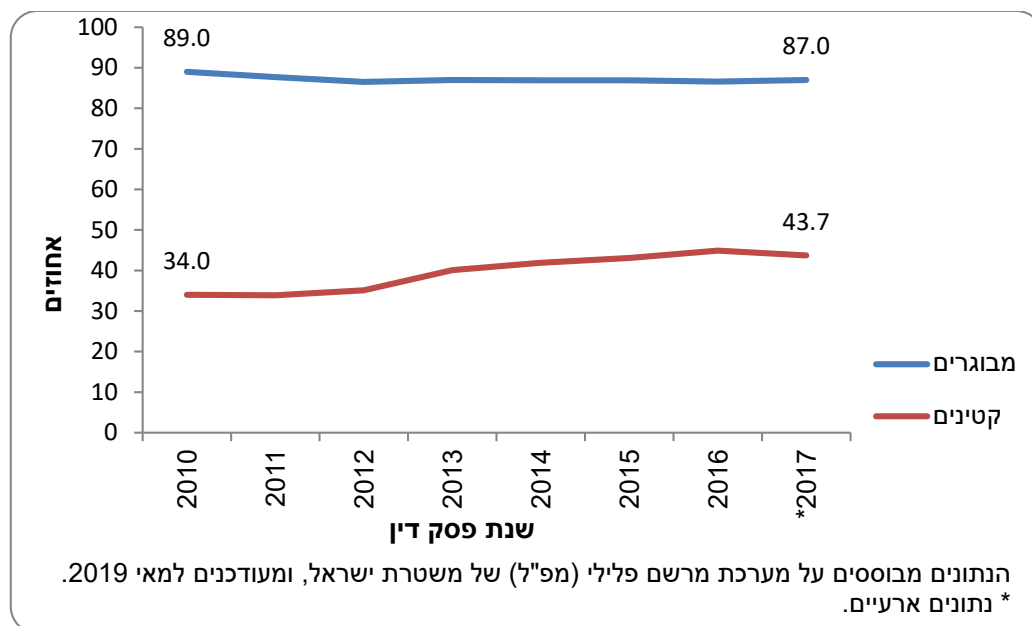
¹⁰ הנתונים המובאים בחלק זה עובדו בלמ"ס על סמך קובץ נתוני יסוד של משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים הכולל משפחות הרשומות במחלקות לשירותים חברתיים.

¹¹ נזקקות: הסיבה שבגללה פנה או הופנה הפרט למחלקה לשירותים חברתיים. העובד הסוציאלי המטפל במשפחה מציין לכל רשום בתיק הטיפול את הנזקקות הראשית שלו ואת הנזקקות הראשית של משפחתו, מתוך רשימה קבועה של 58 נזקקויות (כולל נזקקות "תקינה"). העובד הסוציאלי רשאי לציין לפרט או למשפחתו גם נזקקות משניות.

קטינים העומדים לדין במשפטים פליליים¹²

בשנים האחרונות, מספר הקטינים שעמדו לדין במשפטים פליליים, הצטמצם באופן ניכר - מ-5,279 קטינים שקיבלו פסק דין ב-2005, ל-797,2 קטינים שקיבלו פסק דין ב-2017 (ירידה של 47.0%). בשנת 2017, 73.5% מהקטינים שעמדו לדין היו תושבי ישראל ו-26.5% לא היו תושבי ישראל. מאחר שהודעה זו מתמקדת בילדי ישראל, שאר הנתונים על עומדים לדין במשפטים פליליים יתייחסו לתושבי ישראל בלבד. 94.9% מתושבי ישראל הקטינים שעמדו לדין ב-2017 היו בנים, ו-5.1% היו בנות. לשם השוואה, ב-2005, 92.4% מהקטינים היו בנים ו-7.6% - בנות. כשני שלישים מתושבי ישראל הקטינים אשר עמדו לדין ב-2017, היו יהודים ואחרים (67.3%) וכשליש (32.7%) היו ערבים. לאורך השנים ירד אחוז היהודים והאחרים בקרב תושבי ישראל הקטינים, ואילו אחוז הערבים עלה (בשנת 2005, 81.0% היו יהודים ואחרים ו-19.0% היו ערבים). ב-2017, פחות מחצי מתושבי ישראל הקטינים שעמדו לדין, הורשעו בדין (43.7%). אחוז המורשעים בקרב הקטינים היה נמוך בהרבה מהאחוז בקרב תושבי ישראל המבוגרים שעמדו לדין (87.0%). באחוז המורשעים בקרב הקטינים חלה עלייה משמעותית לאורך השנים האחרונות - מ-34.0% ב-2010 ל-43.7% ב-2017 - עלייה של 9.7 נקודות האחוז.

תרשים 9 - מבוגרים וקטינים תושבי ישראל העומדים לדין במשפטים פליליים לפי פסק דין (הכרעה מחושבת) - שנות פסק דין 2010-2017

¹² הנתונים מבוססים על מערכת מרשם פלילי (מפ"ל) של משטרת ישראל, ומעודכנים למאי 2019. נתוני שנת פסק דין 2017 הם נתונים ארעיים.

גיל אחריות פלילית (מבוגרים וקטינים): חוק הנוער קובע כי "קטין" הוא מי שטרם מלאו לו 18 שנים. קטין מעל גיל 12 אשר ביצע עבירה פלילית יישא באחריות פלילית למעשיו ואף אפשר להגיש נגדו כתב אישום ולהענישו על מעשיו. כל קטין שהוא מתחת לגיל 12 "אינו בר עונשין", כלומר אינו נושא באחריות פלילית ולכן גם אם ביצע עבירה פלילית, הוא לא יועמד לדין בגין מעשיו. בעיבודים הסטטיסטיים הסיווג למבוגר ולקטין נעשה לפי קריטריונים אלה: גיל בעת ביצוע העבירה, גיל בעת הגשת כתב אישום ובית המשפט שנשפט בו. מי שלפחות שניים מתוך שלושת הקריטריונים מצביעים על היותו קטין - נחשב לקטין, ומי שלא - נחשב למבוגר. למידע נוסף, ראו [מבוא ללוחות שנתיים בנושא פשיעה ומשפט](#).

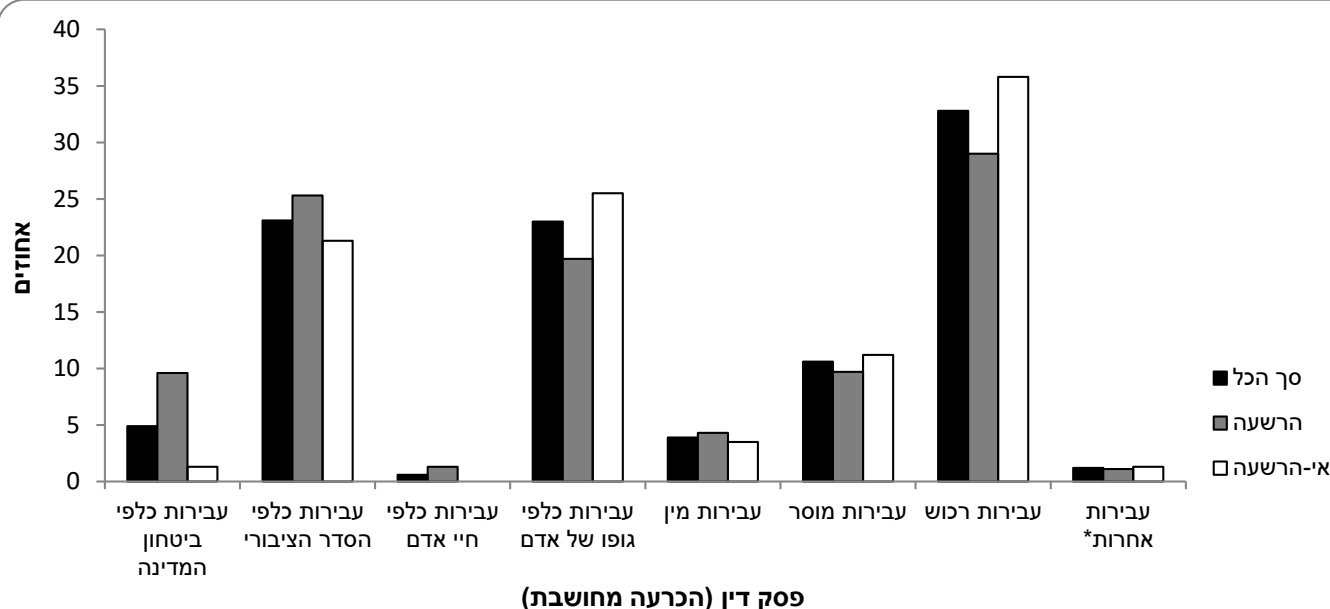
מועדים הם אנשים שהורשעו בדין במשפטים פליליים בעבר. ב-2017, כרבע (25.3%) מתושבי ישראל הקטינים שעמדו לדין היו מועדים, והשאר היו חדשים (74.7%). לשם השוואה, אחוז המועדים בקרב תושבי ישראל המבוגרים היה גבוה יותר (46.6%) ואי לכך, אחוז החדשים בקרב המבוגרים היה נמוך יותר (53.4%).

כשליש (32.8%) מתושבי ישראל הקטינים שעמדו לדין, הואשמו בעבירות מהסוג של עבירות רכוש. סוגי עבירות נוספים עם אחוזים משמעותיים שבהם הואשמו הקטינים היו עבירות כלפי הסדר הציבורי (23.1%) ועבירות כלפי גופו של אדם (23.0%). 10.6% הואשמו בעבירות מוסר (הכוללות בעיקר עבירות הקשורות לסמים ולזנות), 4.9% הואשמו בעבירות כלפי ביטחון המדינה, 3.9% הואשמו בעבירות מין ו-6.0% הואשמו בעבירות כלפי חיי אדם. השאר (1.2%) הואשמו בעבירות אחרות.

בהתפלגות סוגי העבירות נמצאו הבדלים בין תושבי ישראל הקטינים שהורשעו לבין אלו שלא הורשעו. עבירות רכוש היו הנפוצות ביותר הן בקרב המורשעים (29.0%) והן בקרב מי שאינם מורשעים (35.8%), אף כי הן היו פחות נפוצות בקרב המורשעים מאשר בקרב הלא מורשעים. סוגי עבירות נוספים שהיו נפוצים בקרב המורשעים מאשר בקרב הלא מורשעים היו עבירות מוסר (9.7% לעומת 11.2%, בהתאמה) ועבירות כלפי גופו של אדם (19.7% לעומת 25.5%, בהתאמה). לעומת זאת, ישנם סוגי עבירות שהיו נפוצים יותר בקרב המורשעים מאשר בקרב הלא מורשעים, כדוגמת עבירות מין (4.3% לעומת 3.5%, בהתאמה), עבירות כלפי הסדר הציבורי (25.3% לעומת 21.3%, בהתאמה) ובמיוחד עבירות כלפי ביטחון המדינה (9.6% לעומת 1.3%, בהתאמה). כל תושבי ישראל הקטינים שהאשמו בעבירות כלפי חיי אדם הורשעו בדין, וחלקם בקרב המורשעים היה 1.3%.

תרשים 10 - קטינים תושבי ישראל שעמדו לדין במשפטים פליליים לפי פסק דין (הכרעה מחושבת)

ולפי סוג עבירה - שנת פסק דין 2017

הנתונים מבוססים על מערכת מרשם פלילי (מפ"ל) של משטרת ישראל, ומעודכנים למאי 2019. נתונים ארעיים. * כולל עבירות מרמה, עבירות כלכליות ועבירות רישוי.

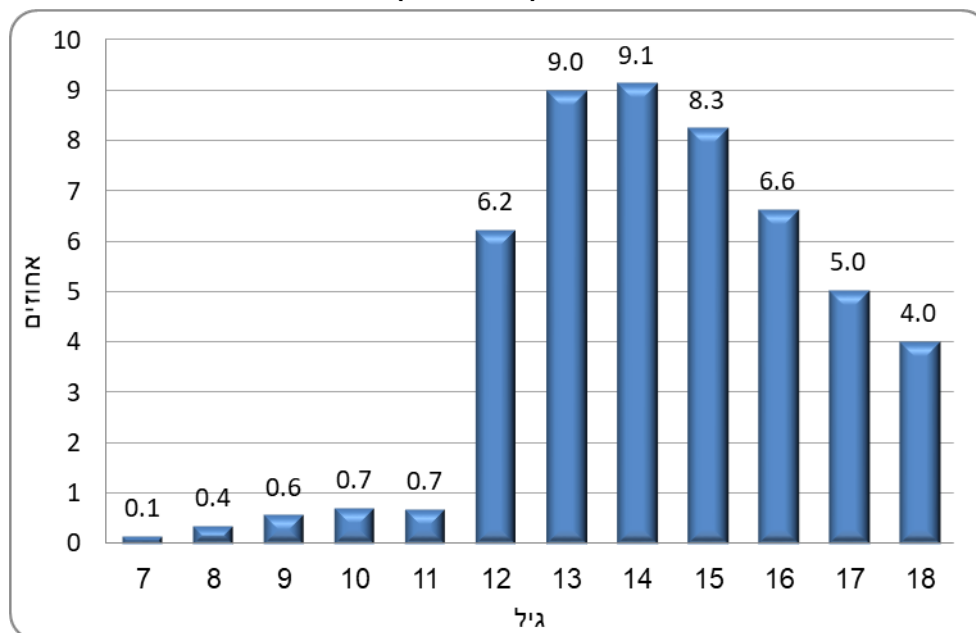
תיקים פליליים של בני נוער

בשנת תשע"ז (2016/17) נפתחו תיקים פליליים ל-8,935 בני נוער בגיל 12-18¹³ 91.8% מבעלי התיקים הפליליים היו בנים. שיעור בני 12-18 בעלי תיקים פליליים היה 8.7 ל-1,000 בני נוער בגילים האלה. שיעור בעלי תיקים פליליים ל-1,000 באוכלוסייה בקרב הבנים (15.5) היה גבוה פי 10.3 מהשיעור בקרב הבנות (1.5). שיעור בעלי תיקים פליליים עולה עם העלייה בגיל - מ-2.1 בעלי תיקים פליליים ל-1,000 בני 12-14, ל-18.2 בעלי תיקים פליליים ל-1,000 בני 17-18. שיעור בעלי תיקים פליליים בשנת תשע"ז (2016/17) היה גבוה בקרב תלמידים בבתי ספר שבפיקוח משרד הכלכלה והתעשייה¹⁴ פי 10.9 מהשיעור בקרב תלמידי בתי הספר שבפיקוח משרד החינוך, פי 5.7 מתלמידי הישיבות ופי 2.0 מבני הנוער שלא נמצאו במסגרות לימוד פורמליות.

ספורטאים פעילים בשנת תשע"ח (2017/18)

בשנת תשע"ח עמד מספר הספורטאים הפעילים בגיל 7-18 על 73,498 שהם 65.3% מכלל הספורטאים הפעילים בכל הגילים. אחוז הבנות מקרב הספורטאים בגילים אלו הוא 22.5% בלבד. שיעור הספורטאים הפעילים בני 7-18 מקרב האוכלוסייה בגילים אלו עומד על 4.1%. שיעור הספורטאים הפעילים בקרב בני 7-11 נמוך יחסית ועומד על 0.5%. בקרב בני 12 עולה השיעור ל-6.2%. השיעור מגיע לשיאו בגיל 14 - 9.1%. לאחר מכן, עם העלייה בגיל חלה ירידה בשיעור, ובגיל 18 עומד שיעור הספורטאים הפעילים על 4.0% (ראו תרשים 1).

תרשים 11 - שיעור הספורטאים הפעילים לפי גיל מתוך אומדן האוכלוסייה באותו גיל, תשע"ח (2017/18)

¹³ משנת 2014 מוצגות כל העברות של בעלי התיקים הפליליים, ולא רק העברות החמורות ביותר, ומכאן העלייה במספר העברות.

¹⁴ בתי ספר תעשייתיים ובתי ספר לחניכים שבפיקוח משרד הכלכלה והתעשייה.

רוב הספורטאים בגילים 7-18 (72.0%) מתאמנים בענפים קבוצתיים, והיתר (28.0%) בענפים אישיים. חמשת ענפי הספורט הנפוצים בגילים אלו הם: כדורסל (21,677 ספורטאים פעילים), כדורגל (21,050), כדורעף (4,012), התעמלות מכשירים (3,782) וטניס (2,373 ספורטאים פעילים).

נתונים מתוך סקר הוצאות משק הבית 2017

בשנת 2017 נדגמו בסקר הוצאות משק הבית 9,017 משקי הבית, המייצגים כ-2,541,000 משקי בית באוכלוסייה. 45% ממשקי הבית הם משקי בית עם ילדים, עם 2.4 ילדים בממוצע. מספר המפרנסים במשקי בית עם ילדים הוא 1.9 בממוצע, לעומת 1.5 בממוצע במשקי בית ללא ילדים.

הוצאות והכנסות של משקי בית (תרשים 12)

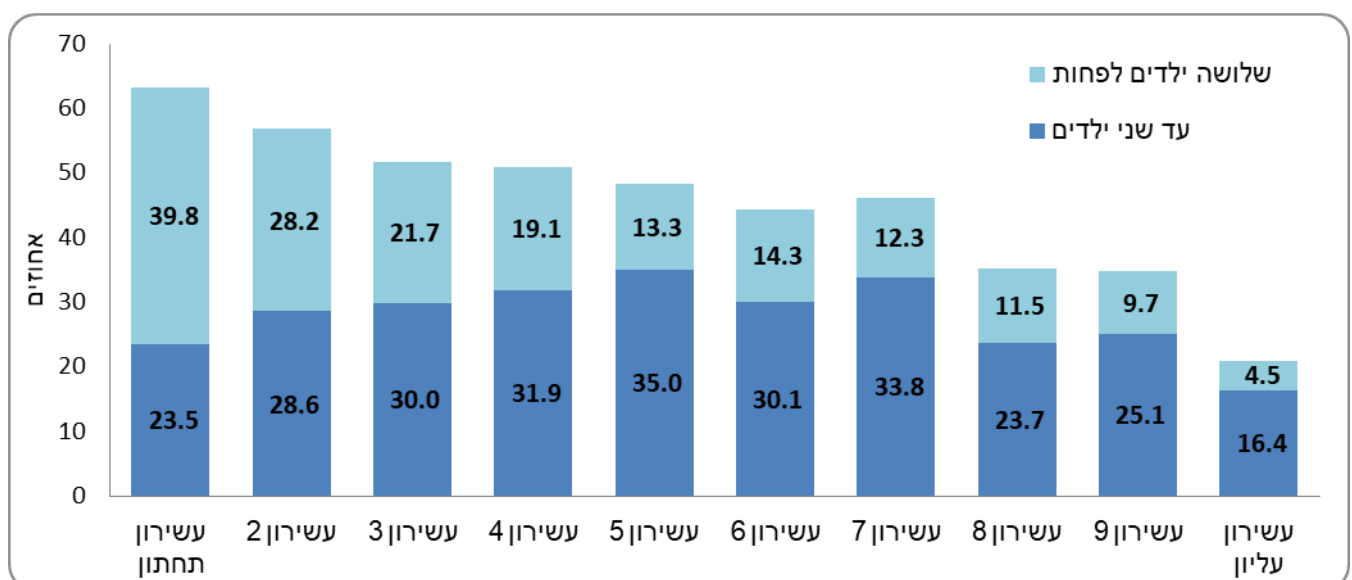
בשנת 2017 ההכנסה הכספית הממוצעת נטו למשק בית הייתה 16,518 ש"ח לחודש וההוצאה הכספית הייתה 13,114 ש"ח לחודש. ההכנסה הכספית הממוצעת נטו למשק בית עם ילדים הייתה גבוהה פי 1.3 מההכנסה למשק בית ללא ילדים (19,175 ש"ח לחודש ו-14,324 ש"ח לחודש, בהתאמה) וההוצאה הכספית הממוצעת הייתה גבוהה פי 1.5 (15,976 ש"ח ו-10,749 ש"ח, בהתאמה).

במשקי בית עם ילדים ההוצאה הכספית הממוצעת הייתה 83.3% מההכנסה הכספית הממוצעת נטו. במשקי בית עם שלושה ילדים ויותר ההוצאה הכספית הייתה 88.0% מההכנסה הכספית הממוצעת נטו. לעומת זאת, במשקי בית ללא ילדים ההוצאה הכספית הייתה 75.0% מההכנסה הכספית הממוצעת נטו.

בחלוקת משקי הבית לפי עשירוני הכנסה נטו לנפש סטנדרטית, אפשר לראות שבעשירון התחתון משקי הבית עם ילדים הם 63.3% מסך משקי הבית וככל שהעשירון עולה, כך שיעור משקי הבית עם ילדים יורד. בעשירון העליון שיעור משקי הבית עם ילדים עומד על 21.0%.

מגמה זו בולטת במיוחד במשקי בית עם שלושה ילדים ויותר - ככל שהעשירון עולה, כך שיעורם מסך האוכלוסייה קטן. בעשירון התחתון משקי הבית עם שלושה ילדים ויותר הם 39.8% מסך משקי הבית לעומת 4.5% בלבד בעשירון התחתון.

תרשים 12 - שיעור משקי בית עם ילדים לפי עשירוני הכנסה נטו לנפש סטנדרטית, לפי מספר ילדים, 2017

הוצאה כוללת לתצרוכת במשקי בית על פי סעיפים ראשיים (לוח ו)

בשנת 2017 ההוצאה הכוללת לתצרוכת בקרב משקי בית עם ילדים הייתה 19,337 ש"ח לחודש בממוצע - פי 1.4 מההוצאה של משקי בית ללא ילדים. הוצאה זו כוללת את אומדן ההוצאה על שירותי דיור בבעלות וכן את ההוצאה הכספית.

במשקי בית עם ילדים ההוצאה על סעיף חינוך, תרבות ובידור גבוהה ביותר מפי שניים מההוצאה במשקי בית ללא ילדים (2,809 ש"ח שהם 14.5% מסך ההוצאה, לעומת 1,106 ש"ח שהם 8.1% מסך ההוצאה, בהתאמה). לעומת זאת, אחוז ההוצאה על בריאות במשקי בית עם ילדים נמוך יותר מהאחוז במשקי בית ללא ילדים (4.7% לעומת 7.0%, בהתאמה).

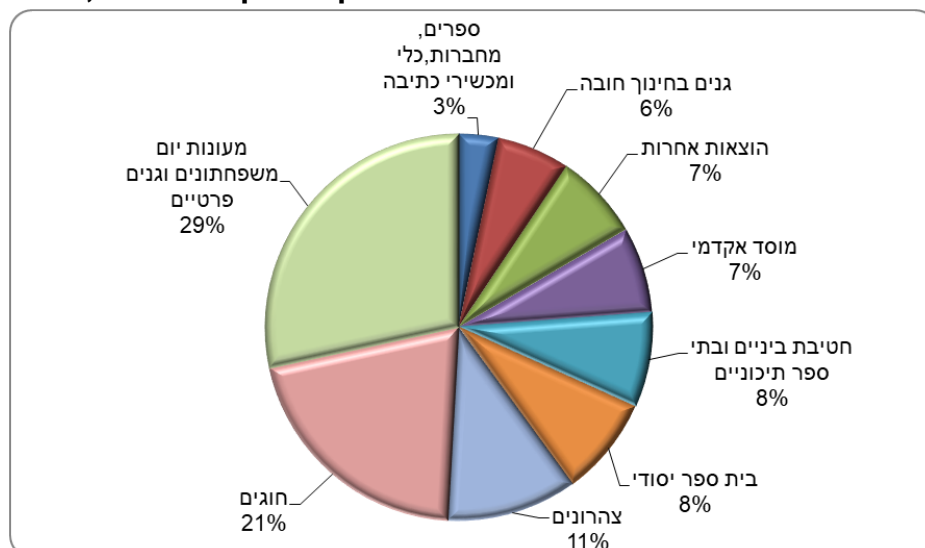
לוח ו - הוצאה חודשית לתצרוכת במשקי בית עם וללא ילדים, 2017

סך הכל	ללא ילדים	עם ילדים			-
		סך הכל	עד שני ילדים	שלושה ילדים ויותר	
2,541.2	1,391.5	1,149.7	706.7	443.0	משקי בית באוכלוסיה (אלפים)
3.3	2.0	4.8	4.0	6.1	ממוצע נפשות במשק הבית
1.5	1.2	1.9	2.0	1.7	ממוצע מפרנסים במשק הבית
16,518	14,324	19,175	19,433	18,762	הכנסה כספית נטו למשק בית
13,114	10,749	15,976	15,641	16,511	הוצאה כספית למשק בית
16,267	13,731	19,337	18,775	20,234	הוצאה כוללת לתצרוכת למשק בית
הרכב תצרוכת באחוזים					
					-
					הוצאה כוללת לתצרוכת למשק בית
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	מזון (ללא ירקות ופירות)
13.6	13.0	14.1	13.9	14.3	ירקות ופירות
3.3	3.4	3.2	3.2	3.2	דיור
24.4	28.1	21.3	21.6	20.8	תחזוקת הדירה ומשק הבית
9.2	9.5	9.0	8.8	9.3	ריהוט וציוד לבית
3.8	3.6	3.9	3.8	4.1	הלבשה והנעלה
3.3	2.7	3.9	3.8	4.0	בריאות
5.7	7.0	4.7	4.9	4.2	חינוך, תרבות ובידור
11.6	8.1	14.5	13.6	16.0	תחבורה ותקשורת
20.2	20.0	20.4	21.3	19.1	מוצרים ושירותים אחרים
4.9	4.8	5.1	5.0	5.1	

הוצאות של משקי בית עם ילדים על שירותי חינוך

בשנת 2017 הוציאו משקי בית עם ילדים 1,618 ש"ח על שירותי חינוך: משקי בית עם שלושה ילדים או יותר הוציאו פי 1.4 על שירותי חינוך ממה שהוציאו משקי בית עם עד שני ילדים (1,935 ו-419,1 ש"ח, בהתאמה). ההוצאות הגדולות ביותר מסך ההוצאות לחינוך היו: על מעונות יום, משפחתונים וגנים פרטיים - 460 ש"ח (28.4% מסך ההוצאות לחינוך), על חוגים ושיעורי עזר - 334 ש"ח (20.7%) ועל צהרונים - 176 ש"ח (10.9%).

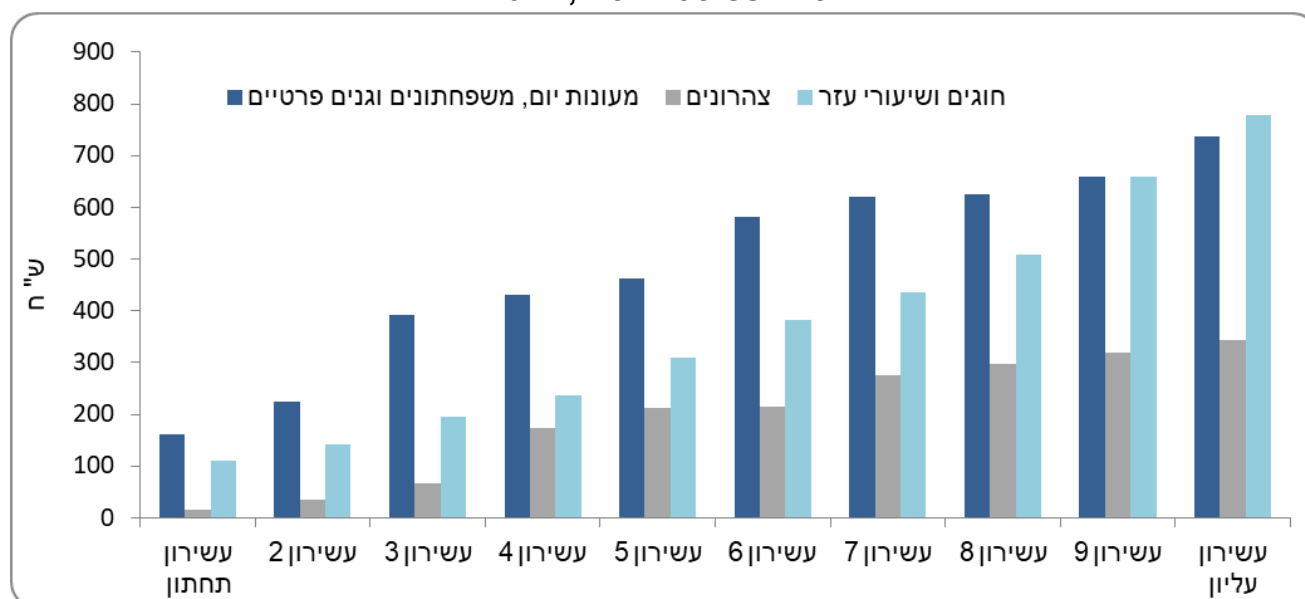
תרשים 13 - התפלגות ההוצאה החודשית לחינוך במשקי בית ילדים, 2017

במשקי בית עם ילדים ההוצאה החודשית בעשירון העליון על סעיף החינוך גבוהה פי 3.2 מההוצאה בעשירון התחתון (2,734 ש"ח ו-867 ש"ח, בהתאמה).

כאשר מסתכלים על שלוש ההוצאות המרכזיות של משקי בית עם ילדים מתוך סעיף החינוך, אפשר לראות כי הפערים גדולים אף יותר - בעשירון העליון מוציאים פי 20.5 על צהרונים, פי 7.0 על חוגים ושיעורי עזר ופי 4.5 על מעונות יום לעומת העשירון התחתון.

תרשים 14 - הוצאה חודשית ממוצעת של משקי בית עם ילדים על סעיפי חינוך נבחרים, לפי עשירוני הכנסה נטו לנפש סטנדרטית, 2017

הוצאות לתצרוכת לפי מוצרים נבחרים (לוח ז)

בסעיף המזון - ככל שמספר הילדים במשק הבית עולה, כך עולה ההוצאה על לחם אחיד ופרוס, לחמניות וכעכים, פיתות, ממרח שוקולד, חטיפים, דגני בוקר ומעדני חלב. ההוצאה על חטיפים גבוהה פי שניים במשקי בית עם ילדים מההוצאה במשקי בית ללא ילדים, ופי ארבעה במשקי בית עם שלושה ילדים או יותר מההוצאה במשקי בית ללא ילדים.

בסעיף תחבורה ותקשורת - ככל שמספר הילדים במשק הבית עולה, כך עולה ההוצאה על נסיעה באוטובוס. כמו כן, תשלום ממוצע על טלפון סלולרי במשקי בית עם ילדים גדול פי 1.7 לעומת משקי בית ללא ילדים. משקי בית עם ילדים תורמים יותר ממשקי בית ללא ילדים. משקי בית עם שלושה ילדים ומעלה תורמים פי שניים וחצי ממשקי בית ללא ילדים (157 ש"ח בחודש לעומת 61 ש"ח בחודש, בהתאמה).

לוח ז - הוצאה חודשית ממוצעת בש"ח על מבחר מוצרים במשקי בית עם וללא ילדים, 2017

סך הכל	ללא ילדים	עם ילדים			
		סהכ	עד שני ילדים	שלושה ילדים ויותר	
3	2	4	3	6	לחם אחיד שחור ולבן
6	4	8	6	11	לחם פרוס
28	28	27	30	21	לחם מיוחד
24	15	35	29	44	לחמניות וכעכים
27	14	42	36	52	פיתות
40	21	63	52	80	חטיפים
19	9	31	26	38	דגני בוקר
30	19	44	42	45	מעדני חלב וגבינה
					ממרח שוקולד וממרח
6	3	9	8	11	קקאו
438	383	505	539	450	ארוחות מחוץ לבית
47	43	53	51	56	נסיעה באוטובוס
					נסיעה במונית
13	15	10	9	12	מיוחדת
					טלפון נייד, חשבון
45	49	41	38	45	שוטף
					טלפון סלולרי, חשבון
145	111	186	191	179	שוטף
					תרומות למפעלים
79	61	100	65	157	ולמוסדות

בעלות על מוצרי תחבורה ותקשורת בני קיימה בקרב משקי הבית (לוח ח)

למעט ממיר דיגיטלי, צלחת לוויין וקונסולת משחקים, במשקי בית עם ילד אחד או שניים אחוז הבעלות על מוצרי תחבורה ותקשורת גבוה יותר מהאחוז במשקי בית עם שלושה ילדים ויותר.

במשקי בית עם ילדים, ל-84.3% בעלות על מחשב ו-76.4% מנויים לאינטרנט, ואילו במשקי בית ללא ילדים ל-72.8% בעלות על מחשב ו-72.2% מנויים לאינטרנט.

אחוזי הבעלות על טלוויזיה ושיעור המנויים על טלוויזיה בכבלים או בלוויין נמוכים יותר במשקי בית עם ילדים מהאחוז במשקי בית ללא ילדים. כמו כן, ככל שיש יותר ילדים במשק הבית, כך אחוזי הבעלות על טלוויזיה ושיעור המנויים על כבלים או לוויין קטנים יותר.

ל-95.8% ממשקי הבית עם ילדים יש יותר מטלפון סלולרי אחד, לעומת 60.0% בלבד במשקי בית ללא ילדים.

ל-83.7% ממשקי הבית עם ילדים יש מכונת אחת לפחות, לעומת 62.1% בלבד ממשקי בית ללא ילדים.

לוח ח - בעלות על מוצרי תחבורה ותקשורת נבחרים במשקי בית עם וללא ילדים, 2017

סך הכל	ללא ילדים	עם ילדים			
		סך הכל	עד שני ילדים	שלושה ילדים ויותר	
87.4	90.4	83.8	90.3	73.4	טלוויזיה מנוי לטלוויזיה- כבלים, לוויין או שידור אחר
59.2	65.5	51.6	59.0	39.9	ממיר דיגיטלי
12.9	10.2	16.2	14.1	19.6	צלחת לוויין
16.0	11.1	21.9	19.6	25.6	מחשב ביתי
78.0	72.8	84.3	85.8	81.8	אינטרנט
74.1	72.2	76.4	80.6	69.5	טאבלט
38.6	28.8	50.6	52.3	47.9	קונסולת משחקים
18.2	7.6	31.0	30.4	32.1	טלפון נייד
97.3	95.4	99.7	99.7	99.6	שני טלפונים ניידים ויותר
76.2	60.0	95.8	95.2	96.8	מכונת אחת לפחות
71.9	62.1	83.7	86.2	79.6	

נפגעים בתאונות דרכים - ת"ד מורחב, כולל תאונות שאירעו באזור יהודה והשומרון

- בשנת 2018 נחקרו על ידי משטרת ישראל 12,557 תאונות דרכים עם נפגעים שבהן נפגעו 23,019 אנשים, מתוכם 2,652 ילדים בגיל 0-14 (11.5%).¹⁶ במספר הילדים שנפגעו חלה ירידה של כ-11.3% לעומת שנת 2017 (אז נפגעו 2,999 ילדים שהיו 12% מהנפגעים).
- מתוך הילדים שנפגעו בתאונות דרכים בשנת 2018: 32 נהרגו (18 בנים ו-14 בנות), 198 נפצעו קשה (144 בנים ו-54 בנות) ו-2,422 נפצעו קל (1,272 בנים ו-1,150 בנות).
- בשנת 2018 נפגעו 600 ילדים הולכי רגל בתאונות דרכים (כ-18.8% מכלל הולכי הרגל שנפגעו). מתוכם 16 ילדים נהרגו, 10 מהם נהרגו בעודם חוצים את הכביש (7 ילדים מתוך ה-10 חצו את הכביש שלא במעבר חצייה).
- מתוך הילדים שנפגעו בעת חציית כביש (475), כ-68.2% נפגעו בעת שחצו במעבר חצייה.
- חלקם של הילדים הערבים מתוך הנפגעים גבוה מחלקם היחסי באוכלוסיית הילדים בישראל. בשנת 2018 הילדים הערבים היו כ-24% מאוכלוסיית הילדים בישראל, אך כ-38% מהילדים שנפגעו בתאונות דרכים וכ-34% מהילדים שנהרגו.
- בשנת 2018 נפגעו 220 רוכבי אופניים,¹⁷ מתוכם 52 ילדים: 3 ילדים נהרגו (בנים), 18 ילדים נפצעו קשה (17 בנים ובת אחת) ו-31 נפצעו קל (28 בנים ו-3 בנות).

נפגעים¹⁸ בתאונות דרכים שהיו מעורבים בהן כלי רכב חשמליים לא מרושיינים

- בשנת 2018 אירעו, לפי דיווחי המשטרה, 1,708 תאונות שבהן היו מעורבים **אופניים חשמליים**, מהן 430 סווגו כתאונות מסוג ת"ד מורחב, והשאר כ"כללי עם נפגעים קל". בתאונות אלו נפגעו 1,855 בני אדם. מתוכם, נפגעו 82 ילדים: 1 נפצע קשה (בן) ו-81 נפצעו קל (57 בנים ו-24 בנות). מתוך הילדים שנפגעו, 41% נהגו על אופניים חשמליים (34).

¹⁵ בהודעה זו נתוני תאונות הדרכים מסווגים על ידי הלמ"ס לשתי קבוצות חדשות (השונות במקצת מהסיווג הקודם) בהתבסס על סיווג המשטרה: "ת"ד מורחב" ו"כללי עם נפגעים קל", על כן, הודעה זו אינה בת השוואה להודעה שפורסמה לרגל יום הילד 2018.

"ת"ד מורחב" - תאונות דרכים שסווגה על ידי המשטרה כ"תאונות דרכים מסוג ת"ד" או תאונות דרכים שסווגה על ידי המשטרה כ"תאונות דרכים מסוג כללי עם נפגעים" אך לפי נתוני בתי החולים, נמצא בה פצוע קשה אחד לפחות. נפגע זה סווג בלמ"ס כפצוע קשה ולכן התאונה סווגה בלמ"ס כ"תאונות דרכים מסוג ת"ד מורחב". "כללי עם נפגעים קל" - תאונות דרכים שסווגה על ידי המשטרה כ"תאונות דרכים מסוג כללי עם נפגעים" ולפי נתוני בתי החולים כל הנפגעים בה נפצעו קל.

¹⁶ בכל מקום שכתוב ילדים בפרק זה, הכוונה לילדים בני 0-14.

¹⁷ לא כולל אופניים חשמליים.

¹⁸ כל הנפגעים (כולל הולכי רגל) בכל כלי הרכב שהיו מעורבים בתאונות עם כלי רכב חשמליים לא מרושיינים.

- כמו כן, בבתי החולים אושפזו 105 ילדים שנפגעו בתאונות דרכים שלא דווח עליהן למשטרה, ושהיו מעורבים בהן אופניים חשמליים. על פי המדד הרפואי MAIS¹⁹, 29 ילדים מהנפגעים שלא דווח עליהם למשטרה היו פצועים קשה, ו-76 פצועים קל.
- בשנת 2018 היו 219 תאונות שבהן היו מעורבים **קורקינטים חשמליים** ושדווח עליהן למשטרה, מהן 61 תאונות מסוג ת"ד מורחב, והשאר מסוג "כללי עם נפגעים קל". בתאונות אלה, נפגעו 236 בני אדם: 1 נהרג, 21 נפצעו קשה, ו-214 נפצעו קל. מתוכם נפגעו 14 ילדים: 1 נהרג (בת), 3 נפצעו קשה (בנים) ו-10 נפצעו קל (7 בנים ו-3 בנות). מתוך הילדים שנפגעו, 79% נהגו על קורקינטים חשמליים (11).
- בעקבות תאונות דרכים שבהן היו מעורבים קורקינטים חשמליים ושלא דווח עליהן למשטרה, אושפזו בבתי החולים 13 ילדים. על פי המדד הרפואי MAIS, 4 ילדים היו פצועים קשה ו-9 פצועים קל.
- רוב הילדים שנפגעו בתאונות דרכים שהיו מעורבים בהן כלי רכב חשמליים לא מרושיינים הם בנים: באופניים חשמליים - 71% בתאונות שדווחו למשטרה ו-92% בתאונות שלא דווחו למשטרה. בקורקינטים החשמליים - 71% בתאונות שדווחו למשטרה ו-62% בתאונות שלא דווחו למשטרה.

¹⁹ מדד MAIS (Maximum Abbreviated Injury Scale) הוא מדד לחומרת פגיעה המהווה את הציון המקסימלי מבין ציוני ה-AIS (Abbreviated Injury Scale) שנקבעו לכל אחד מתשעת אזורי הגוף. המדד מספק ציון כללי של חומרת פגיעה גם עבור נפגעים עם יותר מפגיעה אחת. ערכיו של מדד זה הם בין 1 ל-6.

1 - 2 - פצועים קל
3 - 6 - פצועים קשה